

Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Ders Modülünde Yer Alan Sorular ile TEOG Sınavında Çıkan Soruların İlişkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Sevda Koç Akran^a Elham Özdemir^b

^aSiirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Siirt, Türkiye

^bMilli Eğitim Bakanlığı, Sınıf Öğretmeni, Siirt, Türkiye

ÖZET

Araştırmanın temel amacı, eğitim bilişim ağı ders modülünde yer alan sorular ile TEOG (Temel Eğitimden Ortaöğretime Geçiş) sınavında çıkan soruların ilişkisine yönelik öğretmen görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2015-2016 öğretim yılında, Siirt il merkezinde bulunan ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokulların 8. sınıflarında Türkçe, Matematik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Fen Bilimleri, Yabancı Dil derslerini yürüten 100 branş öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Koç ve Özdemir (2016) tarafından geliştirilen “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Görüşme formunda yer alan soruların, görüşme amacına uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla, uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlardan gelen öneriler ve eleştiriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmelerde ses kayıt cihazı ile elde edilen veriler, bilgisayar kullanılarak deşifre edilmiş, veriler betimsel ve içerik analizine tabi tutulmuştur. Tartışma, sonuç ve öneriler başlığı altında ise, araştırmadan elde edilen bulgular ışığında ortaya çıkacak sonuçlar maddeler halinde verilmiş ve bu sonuçlara dayalı olarak çeşitli önerilerde bulunmuştur.

MAKALE TÜRÜ

Araştırma

MAKALE GEÇMİŞİ

Gönderim 10 Haziran 2018

Kabul 21 Kasım 2018

ANAHTAR KELİMELER

Eğitim, Bilişim, Eğitim Bilişim Ağı, TEOG

Giriş

Bilgi, teknolojik gelişmelerle birlikte sürekli değişime uğramaktadır. Bu değişim teknolojik araçlarla daha da hızlı bir gelişme göstermektedir. Çünkü teknolojik araçlarla birey istediği zaman istediği bilgiye ulaşmakta, araştırmalar yapmakta ve araştırma sonucunda elde ettiği bilgileri analiz ederek yeni bilgiler üretmektedir (Clark ve Mayer, 2008; Salman, 2013). Bu yüzden, dünyada bilginin bu hızlı değişimi başta eğitim kurumlarını etkilemektedir. Eğitim kurumlarının önemli amaçlarından biri teknolojiyi etkili kullanan bireyler yetiştirmektir. Böyle bir amaca ulaşmak için de, sürekli farklı

Atf bilgisi: Koç Akran, S. ve Özdemir, E. (2018). Eğitim bilişim ağı (EBA) ders modülünde yer alan sorular ile TEOG sınavında çıkan soruların ilişkisine yönelik öğretmen görüşleri. *Harran Maarif Dergisi*, 3 (2), 14-26. doi: 10.22596/2018.0302.14.26

Sorumlu yazar: Sevde Koç Akran, **e-posta:** sevdakc@gmail.com

projeler hazırlanmakta, toplantı ve seminerler düzenlenmektedir. Örneğin; bütün bireylerin teknolojik gelişmeleri yakından takip etmesini, öğretim programlarında yer alan konuları teknolojik araçlar kullanılarak sunmasını sağlamak amacıyla Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi Projesi (FATİH) hazırlanmıştır. Fatih Projesi kapsamında hazırlanan bu çalışmalar öğretmenlere ve öğrencilere önemli katkılar sağlamıştır. Bu katkılardan biri Eğitim Bilişim Ağıdır (EBA). EBA gibi platformlar, bireylere farklı öğrenme-öğretme ortamı sunmaktadır (Tüysüz ve Çümen, 2016; MEB, 2016). Başka bir deyişle, EBA ile öğrenciler, ders içerikleriyle ilgili testleri çözerek konuları pekiştirmekte, farklı videolar izlemekte, tabletlerine yükledikleri ders kitaplarını istedikleri zaman açıp okuyabilmektedirler. EBA'nın öğrencilere sunmuş olduğu bu ve buna benzer imkânlar öğrencilerin daha iyi sınavlara hazırlanmasını ve gelecekteki hedeflerine ulaşmasını kolaylaştırmaktadır. Bireyin bu hedeflere ulaşması için de bilgiyi ezberlemek yerine, teknolojik araçlardan yararlanarak bilgiyi sürekli sorgulaması, ilişkilendirmesi ve kendi öğrenme stiline uygun yolu belirlemesi gerekmektedir (MEB, 2016). Kendi öğrenme stiline uygun yolu belirleyen ve ona göre ders çalışan, öğretmeni ile etkili iletişim kuran öğrencinin daha başarılı olacağı söylenebilir. EBA bu başarı yolunda öğrenciye sunulan fırsatlardan biridir. Mesela, günümüzde düzenlenen veli toplantılarında da, EBA'yı kullanan öğrencilerin ders modüllerindeki konulara çalıştıklarında ve bu konularla ilgili testleri çözdüklerinde TEOG gibi sınavlara daha kolay hazırlandıkları tartışılmaktadır. Bilindiği üzere, TEOG bireylerin gitmek/okumak istedikleri okulları belirlemede önemli bir sınavdır. Bu sınavda öğrenciler, Matematik, Türkçe, Yabancı Dil gibi derslerden sınav olmaktadır. Yapılan bu sınav öğrencilerin okulda görmüş olduğu, öğretmenlerinin farklı yöntem-tekniklerle öğrenciye sunmuş olduğu ve öğrendiği konulara yönelik olmaktadır. Okulda bu derslere yönelik bilgilerini iyi inşa eden öğrenci için TEOG gibi sınavlar zorlayıcı olmamaktadır. İşte EBA hazırlamış olduğu modüllerle öğrencinin her ders için bilgisini iyi inşa etmesini, istediği zaman istediği dersteki konularını tekrar etmesini, sorular çözmesini sağlayan bir platformdur. Kısacası EBA, öğrencilerin tüm derslerine yönelik etkinliklerini kapsamakta ve TEOG gibi sınavlara öğrencileri hazırlamakta, öğretim programlarının uygulanmasını ve öğrenci kazanımlarını objektif bir şekilde izlemekte ve değerlendirmektedir. EBA'nın bu işlevleri, öğrencinin başta akademik başarısına, gelecek hedeflerine ve TEOG gibi sınavlara hazırlanmasına önemli katkılar sağladığı söylenebilir. Fakat bu güne kadar böyle bir katkıya yönelik bir araştırmaya rastlanmamıştır. Buradan hareketle, araştırmanın problem cümlesi, eğitim bilişim ağı ders modülünde yer alan sorular ile TEOG sınavında çıkan soruların ilişkisine yönelik öğretmen görüşleri olarak belirlenmiş ve aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Sizce Eğitim Bilişim Ağı nedir?
2. Eğitim Bilişim Ağını daha çok hangi amaç için kullanıyorsunuz? Neden?
3. EBA ders modülünde yer alan sorularla TEOG sınav sorularının birbiriyle ilişkili olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?
4. EBA ders modülünde yer alan soruların öğrencilerin TEOG sınavlarındaki hangi becerilerine katkı sağladığını düşünüyorsunuz? Niçin?

Yöntem

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2015-2016 öğretim yılında, Siirt il merkezinde bulunan ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokulların 8.sınıflarında Türkçe, Matematik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, Fen Bilimleri, Yabancı Dil derslerini yürüten 100 branş öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırmanın Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Koç (2015) tarafından geliştirilen “yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmıştır. Görüşme formunda yer alan soruların, görüşme amacına uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla, uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzmanlardan gelen öneriler ve eleştiriler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada öğretmenlerle yapılan görüşmelerde ses kayıt cihazı ile elde edilen veriler, bilgisayar kullanılarak deşifre edilmiş, veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Betimsel analiz kapsamında veriler okunmuş, görüşme soruları doğrultusunda oluşturulan çerçeveye göre sistematik ve açık bir biçimde düzenlenerek betimlenmiştir. İçerik analizi kapsamında ise bu betimlemeler derinleştirilerek, ayrıntılı bir şekilde alt temalara ulaşılmaya çalışılmıştır. Temalara ait öğretmen görüşlerinin frekans ve yüzde oranları tabloda kaynak başlığı altında verilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin tema başlığı altındaki görüşe birden fazla yapmış olduğu vurgu kodlama yoğunluğu bölümünde gösterilmiştir.

Araştırmada Eğitim Bilişim Ağı ders modülünde yer alan sorular ve TEOG sınavlarında çıkmış olan sorulardan ve öğretmen görüşlerinden alıntılar yapılmıştır. Alıntılar yapılırken, öğretmen isimleri yerine öğretmenlerin branşlarının baş harfleri kullanılarak kodlamalar yapılmıştır (Örneğin, Matematik için M₁, M₂,..., Türkçe için T₁, T₄,...). Öğretmen görüşlerinden yapılan bu alıntıların başına köşeli parantez kullanılarak numara verilmiştir (örneğin [1], [2]...).

Bulgular ve Yorumlar

Bilişim Eğitim Ağı Kavramına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin eğitim bilişim ağı kavramına ilişkin görüşleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Eğitim Bilişim Ağı Kavramına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Betimsel Analiz Sonuçları

	Tema	Kaynak		Kodlama yoğunluğu	
		f	%	f	%
Sizce Eğitim Bilişim Ağı nedir?	Teknolojinin Eğitime Entegrasyonunu	18	17.14	20	18.18
	Sosyal Bir Platform	16	15.23	18	16.36
	Sanal Öğretmen	14	13.33	15	13.63
	Kütüphane	14	13.33	15	13.63
	Öğrenme İhtiyaçları	14	13.33	14	12.72
	Yardımcı Kaynak	10	9.52	10	9.09
	Öğrenme Tercihleri	7	6.66	8	7.27
	Her Yerde Eğitim	6	5.71	5	4.54
	Kaynak Havuz	6	5.71	5	4.54
	TOPLAM	105	100	110	100

* Her öğrenci birden fazla kategori/temaya kodlama yapabildiği için kaynak toplamı katılımcı sayısından fazla olabilir.

Tablo 1’de görüldüğü üzere, 100 öğretmenle yapılan görüşlerin betimsel analizinde, eğitim bilişim ağı kavramını öğretmenler teknolojinin eğitime entegrasyonu [e-çerikler (f=6), videolar (f=5), görsel materyaller (f=5) ve e-ders modülü (f=4)] olduğunu belirtmişlerdir. Buradan hareketle, öğretmenler eğitim bilişim ağı kavramını, öğrencilerin elektronik ortamdan aldıkları konular, araç-gereçler, dosyalar, fotoğraflar kısacası e-çerikler (örn:1-2-3-4-5-6) olarak açıkladıkları söylenebilir.

- [1] “...EBA öğrencilere zengin bir içerik sunmaktadır” (M₁)
 [2] “...EBA’nın içeriğinde bir havuz gibi her şey var...” (T₁)
 [3] “EBA teknoloji ile farklı içeriklerin öğrenme ortamına aktaran bir köprüdür. (T₂)
 [4] “...Elektronik tabanlı bir öğrenmedir.” (F₁)
 [5] “EBA öğrenciye sunduğu içeriklerle ezberden uzak tutmaktadır.” (M₂)
 [6] “...Bir çok dosya, fotoğraf, video var eğitim bilişim ağında..” (İ₁).

Öğretmen görüşlerinde görüldüğü üzere, EBA öğrencilere öğrenme yolunda birçok alternatif sunmakta, öğrencilerin bilgileri anlamlı kodlamasını sağlamak ve bilgi iletişim teknolojilerini etkin kullanması yolunda öğrenciyi teşvik etmektedir.

Eğitim Bilişim Ağını Hangi Amaç İçin Kullandıklarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Eğitim Bilişim Ağını hangi amaç için kullandıklarına ilişkin öğretmen görüşleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Eğitim Bilişim Ağını Hangi Amaç İçin Kullandıklarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Betimsel Analiz Sonuçları

	Tema	Kaynak		Kodlama yoğunluğu	
		f	%	f	%
Eğitim Bilişim Ağını daha çok hangi amaç için kullanıyorsunuz? Neden?	Öğrencilerin İhtiyaçlarını Belirleme	20	19.41	28	24.34
	Bilgileri Pekiştirme	16	15.53	16	13.91
	Teknolojiden Aktif Yararlanma	14	13.59	14	12.17
	Paylaşma	10	9.70	11	9.56
	Değerlendirme Yapma	9	8.73	9	7.82
	Açık Katılımı Sağlama	8	7.76	8	6.95
	Derse Ön Hazırlık	8	7.76	8	6.95
	Öğrencilerde Ortak Beceriler Geliştirmek	6	5.82	7	6.08
	Pratik Yapma	6	4.85	6	5.21
	Üst Düzey Beceriler Geliştirmek	5	4.85	5	4.34
	Bilgileri Transfer	3	1.94	3	2.60
	TOPLAM	103	100	115	100

* Her öğrenci birden fazla kategori/temaya kodlama yapabildiği için kaynak toplamı katılımcı sayısından fazla olabilir.

Tablo 2’de görüldüğü üzere, 100 öğretmenle yapılan görüşlerin betimsel analizinde, eğitim bilişim ağını öğretmenler daha çok öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemede (zamanı etkili kullanma (f=8), çok soru çözme (f=7), farklı kaynaklardan tarama yapma (f=7), öğrenme yoluna uygun materyal belirleme (f=6)] kullandıkları görülmüştür. Buradan hareketle, öğretmenler eğitim bilişim ağını sisteme yükledikleri kaynakların öğrencilerin ne kadar zamanda yararlandıklarını, ilişkilendirdiklerini ve bunu sınav esnasında başarılarına yansıtıp yansıtmadıklarını (örn:7-8-9-10-11-12-13-14) belirlemede kullandıkları ve “neden bu amacı tercih ettikleri” konusunda da “öğrencilerin zamanı daha etkili kullandıkları [örn.10-13-14]söylenebilir.

[7] “Eğitim bilişim ağını daha çok eklediğim soruları belli bir sürede çözmesi ve bol soru çözmesi için kullanırım” (M₃)

[8] “....öğrenciler için sorular hazırlarım ve öğrencilerden bunu çözmesini beklerim” (F₂)

[9] “Öğrenci için birçok ders materyali eklerim ve öğrenciye belli bir zaman veririm.” (T₃)

[10] “....Çok soru yüklerim ki sınavda zaman problemi yaşamasin” (T.C₁)

[11] “...farklı içerikleri öğrenciye sunduğumda öğrenci bu içeriklere uygun bir zaman planı yapar.” (İ₂)

[12] “....EBA ile öğrenci çeşitli videolar izler bundan dolayı bir çok video eklerim.” (D₁)

[13] “....Bol soru çözen öğrenci zamanı dikkatli kullanır.” (M₄)

[14] “....ne kadar çok soru olursa o kadar zaman dilimi öğrenci tarafından sistemli kullanılır ve planlanır.” (F₂)

EBA Ders Modülünde Yer Alan Sorularla TEOG Sınav Sorularının Bir Biriyle İlişkili Olduğuna Yönelik Öğretmen Görüşleri

EBA ders modülünde yer alan sorularla TEOG sınav sorularının bir biriyle ilişkili olduğuna yönelik öğretmen görüşleri Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. EBA Ders Modülünde Yer Alan Sorularla TEOG Sınav Sorularının Bir Biriyle İlişkili Olduğuna Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Betimsel Analiz Sonuçları

Tema		Kaynak		Kodlama yoğunluğu	
		f	%	f	%
EBA ders modülünde yer alan sorularla TEOG sınav sorularının bir biriyle ilişkili olduğuna yönelik düşünceleriniz nelerdir? Neden?	Olumlu Düşünceler	51	50.49	50	50
	Olumsuz Düşünceler	50	49.50	50	50
	TOPLAM	101	100	100	100

* Her öğrenci birden fazla kategori/temaya kodlama yapabildiği için kaynak toplamı katılımcı sayısından fazla olabilir.

Tablo 3’de görüldüğü üzere, 100 öğretmenle yapılan görüşlerin betimsel analizinde, EBA ders modülünde yer alan sorularla TEOG sınav sorularının bir biriyle ilişkili olduğuna yönelik öğretmenler olumlu düşünceler [TEOG sınav soruları EBA’da yer alan test sorularına benzemekte (f=11), EBA’daki sorular ve TEOG sınavı soruları öğrencilerde eleştirel düşünceyi geliştirmekte (f=10), EBA ve TEOG sınavı soruları öğrencide problem çözme becerisi geliştirmekte (f=10), EBA’daki sorular ile TEOG sınavı soruları öğrencileri farklı sınavlara karşı güdülemekte (f=10), EBA ve TEOG sınav soruları öğrencinin kendini değerlendirmesini sağlamakta (f=9)] belirttiği görülmüştür. Buradan hareketle, öğretmenler EBA ders modülünde yer alan farklı derslere ait sorular ile TEOG sınav sorularının hazırlanışı, sorulma türü vs. olarak birbirine benzediği (örn:15-16-17-18-19-20-21-22-23-24), “bu düşüncenin nedeni” olarak da öğretmenlerin EBA’daki soruları, ek çalışmaları, alıştırmaları hazırlarken TEOG sınavını göz önünde bulundurdıkları (örn:16-17-18-19) şeklinde yorumlanabilir.

[15] “...EBA modülü öğrenciyi sınava çok iyi hazırlıyor sorular bir birinin aynısı...”(T₅)

[16] “...EBA’da yer alan sorular öğrenciyi TEOG sınavına hazırlamakta...” (M₅)

[17] “Öğrenci ne kadar EBA’daki soruları çözerse o kadar TEOG sınavından başarılı olur.” (D₈)

[18] “TEOG sınavına giren öğrenci EBA’daki sorulara çalıştığında zorlanmaz.” (İ₇)

[19] “Bana göre EBA ter alan sorular eşittir TEOG sınav soruları” (T.C₃)

[20] “EBA’da ne kadar soru çözerse öğrenci TEOG sınavından o kadar başarılı olur” (F₅)

[21] “...öğrenci her zaman söyler öğretmenim EBA TEOG sınavı için bir dersane gibi...”(M₄₂)

[22] “Benim öğrencim EBA’da yüklediklerim soruları çözdü ve TEOG sınavında iyi bir puan aldı” (İ₁₁)

[23] “TEOG sınavına baktım sanki EBA’daki soruları, alıştırmaları gördüm gibi oldu” (F₂₂)

[24] “Umarım EBA gibi öğrencilerin teknoloji ve bilgiyi bir arada kullanacağı platformlar olur. Bu tür platformlar öğrencileri TEOG gibi sınava hazırlamaktadır. Örneğin soruların benzerliği bile aynı...”(T_{C6})

[25] “Kendi dersim için konularsam EBA ve TEOG sınavında ilişkili ve benzer sorular olması beni mutlu etti.” (T₂₂)

Tablo 3’de görüldüğü üzere öğretmenler, EBA ders modülünde yer alan sorularla TEOG sınav sorularının bir biriyle ilişkili olduğuna yönelik olumsuz düşünceleri arasında [EBA’daki soruların TEOG sınavı sorularından daha kolay hazırlandığına (f=7), EBA’daki soruları öğrencileri ezbere yönlendirdiğine (f=6), EBA’da yer alan sorular öğrencileri TEOG sınavına hazırlamakta yetersiz kaldığına (f=6) yönelik görüşler yer almaktadır. Bunun yanı sıra öğretmenler, EBA da yer alan soruların TEOG sınavının hazırlık aşamasında öğrencileri yeterince güdüleyemediği (f=6), TEOG’daki sorular öğrencileri çok yönlü düşünmeye yönlendirmediği (f=5), TEOG ve EBA’da yer alan soruları öğrencileri gerçek yaşama hazırlamadığı (f=5), EBA ve TEOG sınav soruları öğrencinin seviyesine uygun olmadığı (f=5), EBA ve TEOG sınavındaki soruların öğrencileri gerçek yaşama hazırlamadığı (f=5), EBA ve TEOG sınav sorular öğrencilerin farklı dersler arasında ilişki kurmasını engellediği (f=5)] şeklinde görüş belirtmişlerdir. Buradan hareketle, öğretmenler, EBA’da yer alan soruların öğrencilerin daha rahat çözebileceği sorular olduğu, (örn:26-27-28-29-30-31-32) öğrencilerin sürekli kolay ve onları zorlamayan sorular çözmesi TEOG sınavında bir takım problemlerle karşılaşmasına neden olduğu, bunun sebebi olarak TEOG sınav sorularının kolay olmadığı, “bu düşüncenin nedeni” olarak da öğretmenlerin kendilerinin farklı sorular hazırlamadığı ve farklı yerlerden hazır soruları EBA’da yükledikleri (örn: 28-30-31) söylenebilir.

[26]“EBA soruları çok basit.....”(T₂₄)

[27] “ Öğrenci bu kadar kolay soru çözünce sınavda doğal olarak zorlanacaktır.” (M₃₀)

[28] “...Biz öğretmenler kendimizi biraz zorlasak ve öğrencilerin zihinsel faaliyetlerini kullanacağı sorular hazırlasak ne güzel olurdu” (F₂)

[29] “.....kolaydan zora ilkesini öğretimde dikkate almalıyız ama sınavlarda bunu yapmamalıyız” (İ₂)

[30] “EBA modülündeki sorulara bakıyorum neden başka yerden kopya etmeyi seviyoruz anlamıyorum” (D₅)

[31] “...Hiç bir zaman sentez düzeyine çıkamıyoruz. Hep bilgi ve kavrama düzeyinde kalıyoruz.” (D₇)

[32] “EBA ile TEOG sınavlarını ilişkilendirirsem TEOG öğrenciyi basit sorular çözmeye yönlendirmektedir...ve öğrenciler TEOG sınavına girerken ezberledikleri soruları bazen okumadan cevaplamaktadır. Bu durum öğrencinin bilgiyi sürekli ezberlemesini sağlamaktadır” (M₁₈) (Bakınız: Resim 6)

EBA ders modülünde yer alan soruların öğrencilerin TEOG sınavlarındaki becerilerine katkı sağlayıp sağlamadığına İlişkin Öğretmen Görüşleri

EBA ders modülünde yer alan soruların öğrencilerin TEOG sınavlarındaki becerilerine katkı sağlayıp sağlamadığına İlişkin Öğretmen Görüşleri Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. EBA ders modülünde yer alan soruların öğrencilerin TEOG sınavlarındaki başarılarına katkı sağlayıp sağlamadığına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Betimsel Analiz Sonuçları

Kategori	Kaynak		Kodlama yoğunluğu		
	f	%	f	%	
EBA ders modülünde yer alan soruların öğrencilerin TEOG sınavlarındaki hangi becerilerine katkı sağladığını düşünüyor musunuz ? Niçin	Problem Çözme	20	19.80	20	19.60
	Zamanı Etkili Kullanma	16	15.84	18	17.64
	Bilgileri İlişkilendirme	16	15.84	16	15.68
	Hedefe Yönelme	14	13.86	13	12.74
	Planlı Çalışma	12	11.88	12	11.76
	Öz Değerlendirme Yapma	12	11.88	12	11.76
	Dersler Arasında İlişki Kurma	11	10.89	11	10.78
	TOPLAM	101	100	102	100

* Her öğrenci birden fazla kategori/temaya kodlama yapabildiği için kaynak toplamı katılımcı sayısından fazla olabilir.

Tablo 4’de görüldüğü üzere, EBA ders modülünde yer alan soruların öğrencilerin TEOG sınavlarındaki becerilerine katkı sağlayıp sağlamadığına ilişkin öğretmenler problem çözme becerisine (problemi farkına varma (f=5), problemi tanımladığı (f=4) veriler arasında ilişki kurma (f=4), verileri çözümlenme (f=3), en etkili çözümü bulma (f=2) ve problemi değerlendirmeye (f=2)] yönelik görüş belirttikleri görülmüştür. Bu görüşün sebebi olarak da EBA’nın öğrencilerin “farkındalık düzeyini” aktif kıldığı ve öğrencinin bu farkındalığını TEOG sınavlarına yansıttığı (örn:33-35-36) şeklinde yorumlanabilir.

[33] “EBA’daki sorular öğrencilerde ortada bir problemin farkındalar” (M₃₄)

[34] “Öğrencilerin ilk yaptıkları şey problemi hissetmek oluyor” (F₁₃)

[35] “ .....sürekli EBA’dan soru çözen çocuk TEOG sınavındaki problemi daha kolay fark etmekte” (T₂)

[36] “...EBA ile öğrencilerin sorunları fark etmeleri ve bunu TEOG sınavına yansıtmaları çok güzel” (İ₉)

[37] “EBA’daki testlerde, alıştırmalarda sürekli olayların neden ve sonucu sorgulayan öğrenci TEOG sınavındaki soruları daha hızlı çözmektedir” (M₂₈)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Öğretmenlere göre, Eğitim Bilişim Ağı (EBA) kavramı teknolojinin eğitime entegrasyonudur. Fatih Projesi kapsamında hazırlanan EBA hem öğrenciye hem öğretmene farklı kaynaklardan araç-gereç sağlayan, öğrencilerde birçok bilgi ve beceriye kazandıran bir eğitim platformudur. Bu platform, öğrencinin internet ortamında pratik yapmasını, konuları tekrar etmesini, sınavlara hazırlanmasını sağlamaktadır (İnce, 2018; Tutar, 2015). Öğrenciler TEOG, günümüzde LKS (Liselere Kayıt Sistemi) gibi birçok sınava bu ağ sayesinde hazırlanmaktadır. Bu hazırlanma sürecinde öğrenciler problem çözme, teknolojiyi kullanma, olaylara eleştirel yaklaşma, düşünceleri zihninde analiz etme gibi birçok beceriyi kazanmaktadır (Baysen, 2006). Tüysüz ve Çümen’in (2016) belirttiği gibi EBA öğrencilerin gelecekte ve şu anda uygulanmakta olan programların daha iyi bir şekilde uygulanmasına ve öğrencilerin sınavlara daha iyi hazırlanmasına ve üst düzey becerilerin

kazanılmasına katkı sağlamaktadır. Öğrencilerin derste ve sınavda başarılı olması başta öğretmenleri mutlu etmektedir (Buzzetto-More ve Alade, 2006). Çünkü TEOG, LKS vb. birçok sınavda öğrencilerin başarıları öğretmenler için dönüt olmaktadır (Üzkurt ve Koçakoğlu, 2009). Öğretmenler öğrencilerin başarılı ve başarısız oldukları konuları, soruları bu dönütlerle almakta ve EBA gibi teknolojik ağlarla öğrencileri hedeflerine ulaştırmak için büyük çaba göstermektedirler (Salman, 2013; Fidan, Erbasan ve Kolsuz, 2016). Başka bir deyişle, programda yer alan her dersin kazanımı farklı değerlendirme yollarıyla (SBS, TEOG gibi) pekiştirilmekte ve buradan elde edilen sonuçlar öğrencileri gelecek amaçları için motive etmektedir (Türker ve Güven, 2016). Tabi bu motivasyon durumunun devam etmesi için EBA'nın hem öğretmenlere hem de öğrencilere çoklu öğrenme ve değerlendirme ortamları sunması gerekmektedir (Alabay, 2015). Çoklu öğrenme ortamları ile özellikle öğrenciler birçok ders ve konu ile ilgili soruları bir arada görmelidirler. Bu da öğrencilerin girdikleri sınavlarda hem zamanı etkili kullanmasını sağlamakta hem de öğrendiklerini bir bütün olarak değerlendirmelerine yardımcı olmaktadır (Pala, Arslan ve Özdiñ, 2016). Clark ve Mayer'in (2008) belirttiği gibi çoklu öğrenme ortamları bireylerin yeni fikirler üretmesini ve kendi öğrenme yoluna uygun bilgilerini yapılandırmasını sağlamaktadır. Örneğin; bir birey resimlerle, harita üzerindeki çizgilerle, derste öğretmenin kullandığı farklı strateji, yöntem ve tekniklerle, EBA gibi teknolojinin yoğunlukta olduğu ağlarla iyi bir öğrenme gerçekleştirebilir. Önemli olan her bireyin öğrenme tercihlerine uygun seçenekler sunmak ve birçok kaynağı, aracı bir arada kullanmaktır.

EBA ders modülünde yer alan sorularla TEOG sınav sorularının birbiriyle ilişkili olduğuna yönelik öğretmenler olumlu ve olumsuz düşünceler belirtmişlerdir. Öğretmenler eğitim bilişim ağında yer alan sorularla, TEOG sınavındaki soruların benzerlik gösterdiğini ifade etmişlerdir. Bu durum öğretim programlarındaki özellikle bilişsel ağırlıklı kazanımların çeşitli sınavlarla ölçülmeye çalışıldığını göstermektedir. Yani öğrenci herhangi bir öğretim programındaki bir kazanımı derste ne kadar davranışa dönüştürmüş, bilişsel yapısına bunu nasıl kodlamış, anlamlandırmış, öğretmen bunun için hangi yöntemleri kullanmış, öğrenci sınavda bu kazanıma yönelik bilgisini nasıl transfer etmiştir. Bütün bu soruların cevapları genellikle öğrencilerin sınavlarda aldıkları puanlarla yorumlanmaktadır. Ümre (2010)'nin belirttiği gibi, SBS ve sonrasında uygulanan TEOG sınavlarında çıkan sorular öğrencilerin bilişsel yapısını iyi organize etmesine ve okulda başarılı olmasına yardımcı olmaktadır. Yani gerek okullarda gerekse farklı ortamlarda yapılan ölçme ve değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin TEOG sınavından önce yapılan SBS sınavlarına önemli katkılar sağlamıştır (Güler, 2010; Yakar, 2011). Bu katkılar üst beceri olarak öğrenci tarafından gösterilmektedir. Bunlardan biri problem çözme becerisidir. Yapılan bu araştırma da öğretmenlere göre EBA ders modülünde yer alan sorular, öğrencilerde problem çözme becerisini geliştirmekte ve öğrenci bu becerisini TEOG sınavlarında kullanmaktadır. Bilindiği üzere, problem çözme üst düzey bir beceridir. Öğrenci EBA'da bulunan soruları tanımlamaya, anlamadıkları soruları öğretmenlerine sormaya, farklı çözüm yolları üretmeye ve genel bir değerlendirme yapmaya çalışmaktadır. Problemlere bu şekilde yaklaşan öğrenci sürekli pratik yapmakta, bu durum onun TEOG gibi sınavlarda zamanı daha etkili kullanmasına yardımcı olmaktadır.

Öğretmenlere göre, EBA'da yer alan soruların bilgi ve kavrama düzeyinde olması EBA'nın olumsuz yönü olarak görülmektedir. Arslan'a (2016) göre EBA öğrenci ve öğretmene zengin bir öğrenme ortamı sunma konusunda kendisini yenilemelidir. Teknolojik bir çağın gereği olarak bilgileri üst düzey olarak hazırlamalıdır. Öğrenci EBA'da öğrendiği konu ile ilgili bilgileri gerçek yaşama transfer edebilmelidir (Başarmak ve Mahiroğlu, 2005; Alabay, 2015).

Yukarıdaki tartışmalar ve veriler ışığında aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- EBA platformu hakkında öğrenci görüşleri nitel ve nicel çalışmalarla araştırılabilir.
- EBA platformunda yer alan ders materyallerinin, testlerin vs. öğrencinin akademik başarısına katkısı araştırılabilir.
- EBA platformunun öğretmen ve öğrencilerde hangi becerileri geliştirdiği araştırılabilir.

Not: Bu çalışma 27-30 Ekim Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından düzenlenen 4. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi'nde (ICCI/EPOK-2016-Antalya) sunulan sözlü bildirinin genişletilmiş halidir.

Kaynakça

Alabay, A. (2015). *Ortaöğretim öğretmenlerinin ve öğrencilerinin EBA (Eğitimde Bilişim Ağı) kullanımına ilişkin görüşleri üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Arslan, Z. (2016). *Eğitim bilişim ağı'ndaki matematik dersi içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri: Trabzon ili örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Başarmak, U. & Mahiroğlu, A. (2005). Çevrimiçi öğrenme ortamında kullanılan karikatür animasyonuna ilişkin öğrenci görüşleri. *International Journal Of Eurasia Social Sciences*, 19(6) , 234-253.

Baysen, E. (2006). Öğretmenlerin sınıfta sordukları sorular ile öğrencilerin bu sorulara verdikleri cevapların düzeyleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(1), 21-28.

Buzzetto-More, N. & Guy, R. (2006). Incorporating the hybrid learning model intominority education at a historically black university. *Journal of Information Technology in Education*, 5, 153-164.

- Clark, R.C., & Mayer, R.E. (2008). *E-learning and the science of instruction* (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass/Pfeiffer
- Fidan, K. N., Erbasan, Ö. & Kolsuz, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin eğitim bilişim açısından (EBA) yararlanmaya ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 626-637.
- Güler, Z. (2010). *İlköğretim Öğrencilerinin SBS puanları ile ders başarıları, bilimsel süreç becerileri ve mantıksal düşünme yetenekleri arasındaki ilişki*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- İnce, V. (2018). Eğitim Bilişim Ağında (EBA) Yer Alan Soruların Türkçe Öğretim Programıyla Karşılaştırılması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans). Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Fırat.
- Koç, S. & Özdemir, E. (2016). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Ders Modülünde Yer Alan Sorular ile TEOG Sınavında Çıkan Soruların İlişkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri. Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 4. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi, 27-30 Ekim 2016, Antalya.
- MEB. (2016). EBA Hakkında. (<http://www.eba.gov.tr/hakkında/tam>; adresinden 6.12 2017 tarihinde erişilmiştir).
- Pala, F. K., Arslan, H. ve Özdiç, F. (2016). Eğitim bilişim ağı web sitesinin otantik görevler ve göz izleme ile kullanılabilirliğinin incelenmesi. *İhlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 24-38.
- Salman, Ş. (2013). *Fatih projesi kapsamında yer alan öğretmen ve öğrencilerin projeden beklentileri ve bilişim teknolojileri kullanımına karşı algıları üzerine bir araştırma: İstanbul Bağcılar Dr.Kemal Naci Ekşi Anadolu Lisesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tutar, M. (2015). *Eğitim Bilişim Ağı (EBA) sitesine yönelik olarak öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Türker, A. & Güven, C. (2016). Lise öğretmenlerinin eğitim bilişim ağı (EBA) projesinden yararlanma düzeyleri ve proje ile ilgili görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 244-254.
- Tüysüz, C. ve Çümen, V. (2016). EBA ders web sitesine ilişkin ortaokul öğrencilerinin görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(3), 278-296.
- Üzkurt, İ., & Koçakoğlu, M. (2009). *İlköğretim 7. Sınıf öğrencilerinin ders notları ile seviye belirleme sınavları arasındaki ilişki*, 1. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale, bildiri no. 442.
- Ümre, M.M. (2010). *Seviye Belirleme Sınavları (SBS) sosyal bilgiler sorularının sosyal bilgiler programına ve bilişsel alan basamaklarına göre değerlendirilmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Tokat.
- Yakar, L. (2011). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin SBS puanları ile akademik başarı puanları değişimlerinin izlenmesi ve SBS puanlarının kestirilmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bolu

SUMMARY

The Views of Teachers on Questions that are Included in Educational Informatics Network Module and Questions Asked in BESE

Keywords: Education, Network, Educational Informatics Network, BESE

Introduction

Information is subject to constant change with the advances in technology. These changes indicate a more rapid development thanks to technological tools. Because, individuals can access to any information, make researches, prepare for exams and etc. whenever they want via these technological tools. Therefore, this rapid change of the information primarily affects the educational institutions. Starting from this point of view, educational institutions aim to educate individuals who can use technology influentially. In order to achieve such a goal, different projects are constantly prepared, meetings and seminars are organized. For example, Fatih Project has been designed to make sure all individuals follow technological developments closely and present subjects in the curriculum using technological tools. Studies made within Fatih Project have made significant contribution for teachers, students and so on. Education Informatics Network (EIN) is one of them. Platforms like EBA provide individuals with the ability to use technological tools anywhere they need (at school, home etc.), reliable and accurate e-contents in accordance with the grade level and offer appropriate environments for different learning styles. In other words, via EIN, students can reinforce topics related to course contents by solving tests, watch different videos, open and read course books that they downloaded on their tablets whenever they want. All that and similar opportunities provided by EIN make students prepare better for their exams and easier to reach future goals. Instead of memorizing the information, individuals need to question and associate the information constantly with the help of technological tools and determine the correct way suitable for their own learning style so as to reach these goals. Students who determine the appropriate way with respect to their learning style, who study accordingly and communicate effectively with the teacher will be successful. EIN is one of the opportunities presented to students along this road to success.

The main objective of the research is to reveal the views of teachers on questions that are included in educational informatics network module and questions asked in BESE. For this purpose, the answers for the following questions will be sought.

1. What do you think educational informatics network is?
2. What do you use educational informatics network mostly for? Why?
3. Do you think that questions that are included in EIN lesson module and BESE questions are related with each? Why?
4. Do you think that questions included in EIN lesson module contribute to students' success in BESE exams? Why?

Method

Turkish, Mathematics, Religious Culture and Moral Knowledge, Revolution History of the Republic of Turkey and Kemalism, Physical Sciences and Foreign Language branch teachers who work with 8th graders at Ministry of Education schools in 2015-2016 academic year in Siirt city province make up the population of the study; and 100 Turkish, Mathematics, Religious Culture and Moral Knowledge, Revolution History of the Republic of Turkey and Kemalism, Physical Sciences and Foreign Language branch teachers chosen randomly who work with 8th graders comprise the sample.

A "semi-structured interview form" developed by Koç (2015) was used as data collection tool for the study. Researcher consulted experts' opinions in order to determine if the questions used in the interview are appropriate for the research objective. The necessary adjustments were made in line with the recommendations and criticism from the experts.

The data obtained in interviews with teachers was decoded using the voice recorder and has been subjected to descriptive analysis and content analysis. As part of descriptive analysis, the data was read and described by organizing systematically and clearly according to frame formed in line with the interview questions. Source and coding density information, frequency and percentage calculations belonging to main theme that are reached as a result of these descriptions are tabulated. The researcher tried to reach sub-themes in detail by deepening these descriptions within the context of content analysis.

Research results provided following findings;

- ✓ In general to EIN, there are subject-up resources, questions, videos and different voice files. In EIN system, there are great number of questions which can be used by teachers and students.
- ✓ When teachers enter EIN, it seems that some features specific to teachers are also seen. For example, teachers in the EBA teacher content sharing section; they can share news, video, audio, visual, document, book and magazine with other users.
- ✓ EIN a develops problem solving skills in the student.